

مقارنة بين الأسرة في الإسلام والأسرة المعاصرة

Al Khutbah 41

So Bandingan ko Ndayagaan o Kaphamilya a Islam ago so
Kapapantagan a Okit o Manga Muslim

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ
اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فِيآبَادَ اللَّهُ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ (الأنبياء ٩٢)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri
anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan
tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa
ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā
Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā
bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Wa inna hādīhi ummatukum ummatan wāhidatan wa ana Rabbukum fa'budūn. (Al Anbiya' 92)

Manga Oripn o Allah, so oriyān o bantog ago so podi ko Allāh [s.w.t], na ipamangni tano sa
kapakaslang sa maliwanag so Nabi tano a so Mohammad [s.a.w] a inikarasay niyan so kiyatoroa
niyan ko kamamanosiyai na lankap ko manga pamilya niyan ago so manga sahabah niyan, na
samporna ko kadandan o manga Muslim.

Giyankai a bandingan imanto a so giikapakandayagaa ko kaphamilya a Islam ago so
kapapantagan a okit o manga Muslim ko kaphamilya, na pdai ko manga ala i pahala a bandingan ka
kagiya khisabapon na khaknal o Muslim ago khakilala niyan so bontal o kaphamilya a Islam ago
kharapiksa iyan a ginawa niyan o ino so pamilya niyan makasosold ko goliling o pamilya a Islam
antaa ka makaliliyo ron.

Knaln tano phorong a so Islam ko bitikan iyan ko kaphamilya na missnggay dn ago
makikilala so paratobowan iyan sa mibibida ko langowan a okit a kaphamilya ko liyawaw o lopa,
aya sabap iyan na kagiya skaniyan na pamilya a adn a kitab iyan a aya niyan sostonan a giyankaya a
pangitaban iyan na pithaong o Miyangadn a so Allāh [s.w.t], a kna o ba pithaong o manosiya a
inadn.

Misabap sankanan a waraan na kiyatokawan tano a so kaphamilya o Islam na marororan sa
kapagagama a so kiyapakabkn iyan na pd ko taong o Miyangadn, na so taong o miyangadn na
malolompiyo ko langowan a paawing ago ayib a khasabapan ko kakhabinasa niyan.

Giyankaya a kaphamilya a Islam, na makaayon dn ko bitikan a lankap o Islam sabap ko kiyazipata niyan sankanan a ingaran a Islam, sa langowan a sakro kabintng iyan na palaya dn Islam a ropaan iyan.

Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ (الأنبياء ٩٢)

Go mataan a giyai so agama niyo a agama a satiman, sa sakn i Kadnan iyo na simbaa ko niyo. (Al Anbiya 92)

Giyankan a inaloy niyan a agama na giyanan so sostonan okitokit a pagokitan o manosiya ko kibabatog iyan a inilapiyat o Qur'an sa ingaran a Ummah, a giyanan na gii pn makapmaana sa pagtaw, sabap sa so agama na aya pnggalbkon na so sagorompong a matitimo a manga taw, a da katamani so kadakl o bilangan iyan, sabap roo na so pamilya na skaniyan so matitimo a ama ago ina ago manga moriyataw ago manga apo, sa siran na sagorompong ago lompokan a paganay o kapakatitindg o kaphagingd a mala sii ko Islam.

Manga oripn o Allāh, sii sankanan a ropaan na kiyatokawan tano a so pamilya a Islam, na sagorompong a manga loks ago manga wata ago manga apo a magagakot siran o bangnsa a rogo, a aya agama iran na so Islam, maana a gii ran inggolalan so manga bitikan o Islam ko kababaloy niyan a simba ago atoran a bitikan a kitab. Sa so walay niyan na walay a Islam, ago aya sinanad iyan na so sinanad o Islam ago aya galbk iyan na so galbk o Islam, ago aya niyan paratiyaya.

Giyanan i paratobowan o ptharoon a pamilya a Islam, sa so ama na skaniyan i moway mnda ago olowan a phapaar sankai a sagorompong a pamilya, sa masasangan iyan so mala a romasay ko katatanggonga ko kaoyagan ago so kapakasasarig ankai a sarapiyag iyan, na so ina na isa mambo a makasasangan sa mala a galbk ago romasay ko kayi-ipira niyan ko walay o pamilya sa skaniyan i paganay a paganadan (madrasah) o manga wata iyan sa khaizaan opama o da niyan tonaya so patoray ron a galbk.

Sa sa dn sa kapiya o ina ago so kabilangataw niyan na giyoto dn i mapmbontal o manga moriyataw niyan, sa tanto a inipannkat o Islam a kaompiyai sankai a pamilya, sa aya kala a kiyasiyapa niyanon na sii pn ko paganay a kaptharagombalayaon na inipamgay niyan so manga pipiya a okit ko mama sa kapakatoon iyan sa darodopa iyan a babay a porawingan ka an maadn so bantak o Islam ko kaadn o pamilya a mapiya i bobolos a manga Muslim a manga babagr a manga baraagama. Giyankan a bandingan na miyaona dn ko miyamanagad a Khutbah sa onaan.

Manga oripn o Allāh, imanto na tokawn tano so btad o pamilya o manga Muslim sa masa ini o ino makasosonkad sankanan a bontal a iniropa tano?.

O ilaya tano so kaphamilya o kalangkapan ko manga Mranaw sankai a masa na madakl a ropaan a khailay tano ago phizoson a warna a khasirap tano, aya sabap iyan na so btad o Mranaw a Muslim, na pizoson so kababangnsa niyan ko Islam.

Adn a Mranaw a tarotop dn so kiyasonkada niyan ko sostonan o Islam, sa miyagintaw ron sa tarotop, sii ko ginawa niyan ago so pamilya niyan, na giyankai a Mranaw a datara-i na khatoon ko lompokan o manga taw a miyamaganad ko Islam, ago so miyamakasowa ko katao o manosiya (Western Education) ago so kalilid a Mranaw a korang so sabot iran ko katao a phoon sa Sdpan. Sa giyankai a manga taw na tanto a maito a bilangan iran ko kadandan o pagtaw a Mranaw, sa adn ko manga Ulama a diniyanka iran so kadakl ankai a manga taw sa manga dow polo ka porsinto (20%) a kala iran.

Adn pman a Mranaw a tatarimaan iyan a skaniyan na somososon ko gonanao o Islam, ogaid na di niyan tanto kakalawatn so kipphagintawnon, sii sa ginawa niyan ago sii ko pamilya niyan, sa lalayon skaniyan pkhararadan o btad a pphagintawan iyan ago so sowa a piyaganad iyan a salakaw

ko ndao o Islam. Sa giyankai a manga taw na kiyararadan siran o sowa a Sdpan ko manga dadabiatan iyan a kiyasombakan ko manga katao a kamamanosiyai (human sciences / humanities) ago so pamilya niyan na sii niyan dn inibolog sankanan a manga katao sa mimbalo so manga adat a phoon sa Greece odi na manga paparangayan a Nasrani (Christianity) a aya iran manga kariyala a datar o giikazlaslaa ko manga gawii a mattndo a datar o Krismas, so kambirthday, so Valintine's day, ago so manga salakaw san, sa moonot dnai ko kakhokorang o sinanad iran ko Islam sa datar o ba siran kasasarabi sankai a manga adat a aya iran malilingaga ko manga TV. Ago sii ko manga payagan a panoratan (news) ago so manga kitab, sa giyankai a pamilya na matatankd a aya pzayanan iyan na so adat o manga sarowang a kalalayaman a khokoragon so kigagatangn ko agama ago so kasiyapa ko awrat o manga babay ron ko masa a kapliyo iran sa walay.

Sa giyankai a sosen na mala a kipantag iyan ko bilangan o manga Mranaw, ka so miyamakasowaon ko katao a Sdpan na mararani manga nm polo ka porsinto (60%) a kadakl iran ko kaphagingd o manga Mranaw. Ogaid na sii ko kalangkapan a isipan o Mranaw na mararani manga pat polo ago lima ka porsinto (45%) a kala iran ko kaphagingd o manga Muslim.

Adn pman a Mranaw a da dn a rantapan iyan ko gonanao o Islam, ko kababaloy niyan a agama ago atoran a kaphagingd, mlagid san so Mranaw a miyakasowa sa katao a Sdpan ago so kalilid a Muslim a daa piyaganad iyan a katao, sa aya kalilid a kaphagintaw ankai a manga Muslim, na sii siran oonot ko btad o kaphagingd a katatagoan kiran sa aya waraan iran a lankap na so kammranawi kiran a aya kitabiran iran na so igma ago taritib, na isa ini a mala a masasangan iran ko isipan a lankap ko Muslim ka mararani manga tlo polo ago lima (35%) ka porsinto a kadakl iran ko manga Muslim.

Manga oripn o Allāh, giyanan i marani a aranganon o giimamimikiran ko btad o pagtaw tano sa Pilimpinas. Sa o sii ilaya ko kalangkapan o Muslim, na so rinayagan o Islam, ko kasaromag iyan ko kanditar o manga mama ago so manga bai, na rampi sa miyakararadon so Islam ko rinayagn iyan a lankap, sa phakaraot sa pito polo ago lima ka porsinto (75%). Ogaid na o aya ilaya so patidalm o Islam ko kaoyagoyag o pamilya a Muslim a kapapantagan na aya bo a kharaotan ko diyanka iyan na mararani dow a polo ago lima ka porsinto (25%) a khakokom on sa thito a inipagintaw niyan so Islam.

Giayai sabap a so Islam na karorompisan sankai a kaphagingd tano sa Pilimpinas ka da makabagi so Muslim a tarotop i giikapagagama sii ko kaphagingd, na so langowan a okit ko kazalimbtad o ingd sa kawit iyan ko mapiya na margn a kaphakaapas iyan sabap ko kaito o lompopkan a mapiya i kapagislam, sa tatabann o lompopkan a aya paratiyaya niyan an sii bo sa dila iyan ago sii ko kanditar.

Sa isa a kapkhaompiyai ko ingd na so kaompiyai ko kapagolowan, na di khaompiyaan so kapagolowan ka kagiya aya mabibinasa na so pizakatawan ago so lompopkan o Muslim, na so kaphakambowat o dato na sii kiran phakapoon, na aya pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] na:

.. وَكَمَا تَكُونُوا يُوَلَّىٰ عَلَيْكُمْ

...Na sadn sa ka-aadn iyo na pndato-an kano ron (o dato) a phakapoon rkano.

Samanan na amay ka aya lomlankap ko Ingd na so kabibinasa o parangay ago so paratiyaya ko Islam, na aya phakapoonon a olowan na datar iran, sa opama ka mapiya siran i btad na aya khadato kiran na so mapiya kiran, na o masalak a aya madato kiran na so mapiya ka kagiya adn a matatago kiran a lompopkan a mapiya a tanto a maito i bilangan, na margn pn o ba makaapas ko kapnggalbka niyan ko kazalimbtad sabap sa so kalolookanon a manga taw na manga salakaw i paratiyaya ago galbk. Sa odi limoa o Allāh [s.w.t] ankoto a olowan a mapiya a miyakambowat kiran na khisowasowa kiran sa khaamotan iran na pd pn a pmbaloy a panganganop sa dalm a ingd, sa giyanan dn i btad iyan.

Manga oripn o Allāh, samanan na so giikaphamilya o Muslim sa masa ini ago so kaphamilya ko Islam na tanto a mawatan a mbidaan iyan, sabap sa aya dn a makatataban na so n'nga o manosiya ago so katatakabor iyan, apiya so miyamakasowa ko dow a katao a Islam ago katao ko Doniya na mararambit san, ka aya karinawon na anda dn i kapakapasad o taw sa apiya antonaa a katao na matthan so pithibarang a karatola ko manga karsada ago sii ko manga walay, sa kapphakalankapa sa si giraw na miyakagraduate, datar anan so kakhawing ko kiyapangaroma a khapoktan ta ko manga karatola ko manga karsada, manga walay, a aya dn a mitotoro iyan na so kaphagoyaga ko kazalibantog, na mapiya sii pn ko kapapatay na miyarambiton so giikapmbalmba ago so giikazobra o kapphakitokawi ko kimbobokoon ko miyawafat.

Na so Muslim na anda dn i kapanagotiyapa niyan ko rinayagan na mitandoray so paratiyaya niyan ko poso' iyan, sa pd a papata a marata ko pagtaw a Islam a kasiyapa iran ko rinayagan sa ibagak iran so pagns a giyoto so paratiyaya, ka so galbk o manosiya na phoon oto ko hati niyan, na o aya manga galbk iyan na di ikhasoat o Islam na di khatarima o ba niyan ptharora a skaniyan na somosonkad ko Islam.

Amay ka so kaphamilya a Islam na thito a phakabagr o Muslim na patot a masiyap so pagns adi so rinayagan, sa makamoayan so kiyaphamilya o Rasūlullāh [s.a.w] ago so manga sahabah niyan. O ilaya tano so giikapagintaw o manga pamilya a Muslim, sankai a masa na mailay tano a somosobra so giikapmbalmba o manga bai ko manga walay ran sa phizoson a warna a phakabirayi ko kailay, sa lalayon kalilipatan so maori a alongan sa pkhaisrap so gasto sankoto a btad, a madakl a Muslim a di phakakan, madakl a Muslim a miakagnk mangadi magiskowila ka daa khibayad iyan, sa misabap ko kamrmr na kiyailatan so maratabat o pagtaw sa madakl dn a babay a miyakasiya sa miyakipangaroma sa sarawang sii sa Pilimpinas ago sii sa liyo a Pilimpinas, ka pantag dn ko kasasagad o kamrmr ago so kada a sowa ko agama ago so paratiyaya on.

Manga oripn o Allāh, so kiyaphamilya o Rasūlullāh [s.a.w] na giyoto i ladiyawan a phrawatn a kaphamilya sa so manga karoma niyan na miyakaisa a alongan a piyankatan iran sa manga igagama a walay so Rasūlullāh [s.a.w] ka kagiya waraan o babay a pkhababayaan iyan so kaprowarawang sa mapiya, na aya pn so manga karoma o Miyatindos a kaadn o Allāh [s.w.t] ko liyawaw o lopa, na kiyapndan so Rasūlullāh [s.a.w] ka daa khibgay niyan kiran a manga tamok odi na manga igagama ka daa tamok iyan, ago so tamok iyan na gii niyan nggaston sa lalan ko Allāh [s.w.t] sa kapakabagr o Islam, na sii sankoto a kattgla iranon na piyakatoron o Allāh [s.w.t] so Qur'an iyan a inizaan iyan ankoto a manga bai o antonaa i bantak iran ba so doniya ka an iran makowa, antaa ka ba so akhirat sa magokit siran sa marasay ko kaoyagoyag ko doniya?

Sii ko kiyapakazamilya kiran o Allāh [s.w.t], na palaya siran minili ko Rasūlullāh [s.a.w], sa dadn a somiyanka kiran a isa bo sabap roo na siyoti siran o Allāh [s.w.t] a manga karoma o Rasūlullāh [s.a.w], ago inisapar iyan ko Rasūlullāh [s.a.w], oba niyan sambii so isa kiran sa salakaw a babay sa dayon sa dayon.

Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا (الأحزاب ٥٢)

Go di rka khahalal (hay Mohammad) so manga babay ko oriyan oto, go (di rka khahalal) o banka siran sambii sa salakaw a manga karoma. Apiya pn inikabngang ka so pangatataid iran (a manga babay) inonta bo so oripn ka a babay, go miyaadn so Allah ko kalangowan a shayi a tomotikay. (Al Ahzab 52)

Manga oripn o Allāh, so pamilya a pangindaw niyan so kapakabaling ko sorga na piloi niyan so kaoyagoyag iyan ko doniya sa panalinggagaw ko manga miskin ago so makapagoongaya,

ka so kapthabangi niyan kiran na giyoto dn i gii niyan kambalaya ko kasorgaan iyan, sa datar o pinggolawla ankoto a manga pamilya o Rasūlullāh [s.a.w], a so kiyambawalay ran na kalilid dn a kambawalay a so daa manga ala on a lmba a rowar sa igaan ago rnding a kna o ba lomalawan sa arga, apiya so salasa o manga walay ran na di kaamplan sa dmpas so bayank, sa giizambayang so Rasūlullāh [s.a.w] na pkhirorad a bn'ng iyan ko bayank, sa sabap dn ko di kitharalon ko kaprowarowang.

Sii sa masa ini na adn a manga Muslim a so manga walay ran na bayambayanan o kasorgaan ko doniya ko kiyalawan o kiyaprma-rmai-ron, na so makalilibton a manga barombarong na adn a manga taw ron a di phamakakan na di kiran khirampay so odod ankoto a manga taw a mababaling sankoto a gilanggomilang a marigay a kklimn iyan a skaniyan na mapiya a Muslim.

Kiyatpngan akn a inizaan akn a manga taw a makasisiringan siran ko isa a marigay a walay sa Marawi o ino pkhisampay kiran so limo ankoto a kawasa na aya pitharo iran na mapiya so odod iran na di ron makapkipantag so manga bdong iran ago so manga aso iran. Allāhu Akbar, sayana dn a miyadoniya so manosiya sa kiyalipatan iyan a mapita na iplbng ko lopa, na pzosorawaan o manga tomatonang si karoma niyan, na so walay niyan ago so trak iyan a masinaw ago si karoma niyan na anday kilbng iyan na rarabnn a barokan o salakaw a mama sa masosonor siran.

Aya dn a patot na so kangganati o taw ko doniya na miyapasad iyan dn so marigay niyan ko sorga sa miyambalay niyan sabap ko kiyapagamal sa mapiya a aya rinayagan iyan na so kapangalimo ko manga taw a kadodoanan ago so katabangi niyan ko masjid so madrasah ago so manga kitab a Islam a pphakalankapn ko pagtaw a Muslim ka an makazadka sa Sadaqah Jariyah a tatapon so balas iyan ko oriyan o kapatay niyan.

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWAA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolongan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....